

## Bijlage A: Ondernemingsraad – behandelde onderwerpen

Normaal gesproken komt de OR SKD vijf à zes keer bijeen in een formele raadsvergadering en zes keer in een formele overlegvergadering met de bestuurder (de algemeen directeur SKD).

2023 was een hectisch jaar, met meer dan dertig bijeenkomsten, waaronder elf OR-vergaderingen en negen overlegvergaderingen. Daarnaast waren er consultatiebijeenkomsten met de achterban, een tweedaagse training en een kennismaking met de Raad van Toezicht. Voor deze ondernemingsraad was dat de eerste keer. Afgesproken is om dit voortaan twee keer per jaar te herhalen.

De OR heeft in 2023 de volgende informatieve onderwerpen en instemmings- en adviesaanvragen behandeld:

- MTO
- Advies Functiehuis
- Functiewaardering
- Toekomstbestendigheid musea
- Meerjarenvisie
- Verzuimbeleid
- Ambitiebeleid Rotterdam
- Aanpassing SKD-gids
- Herziening OR-reglement
- Jaarplan 2024
- Herstructurering

Daarnaast heeft de OR bij de bestuurder de volgende onderwerpen onder de aandacht gebracht:

- Plan van aanpak n.a.v. MTO
- Het op de juiste manier volgen van de werving- en selectieprocedure
- Managementkwaliteit/leiderschap verbeteren, mede n.a.v. leiderschapsissues binnen de organisatie
- Aandacht voor de medewerkers omtrent sluiting vestiging Buren
- Communicatie naar de medewerkers verbeteren
- Bevorderen van de aanspreekcultuur
- Stimuleren van projectmatig samenwerken
- Duidelijkheid over de herziening van het functiehuis
- Ontwikkelkansen medewerker, perspectief, benutten kwaliteiten van medewerkers, waardering, taakvolwassenheid (verantwoordelijkheid)
- De sociale veiligheid van de mensen binnen de organisatie
- Ontwikkeling nieuwe toekomstplannen SKD
- Juiste procedure functieprofiel vestigingsmanagerschap NMM
- Aandachtspunten rondom hybride werken
- Betrekken OR in het opstellen van vacatures (bijv. manager Publiek)
- Onderzoek naar psychosociale arbeidsbelasting
- Concrete gang van zaken bij ziektemeldingen en verlofaanvragen
- Aandacht voor RI&E
- Aandacht voor de werkkostenregeling

## Bijlage B: Educatie – programma en doelgroepen

### Nationaal Militair Museum

#### Lesprogramma's

**De militaire geschiedenis in acht stappen** – Leerzame rondleiding langs acht iconische objecten. Voor bezoekers (zakelijke markt) die een korte rondgang zelfstandig willen doen is een paperversie ontwikkeld. Ieder object past bij een van de tijdvensters van onze militaire geschiedenis. Aan de orde komen o.a. een ridder te paard, het kanon en de F-16.

- Doelgroep: vo, mbo, VeVa, hbo, wo en zakelijke markt
- Voor bezoekers (met een ontwikkelingsleeftijd) vanaf 5 jaar is een variant ontwikkeld langs negen iconische objecten uit de militaire geschiedenis, getiteld **Van Pet tot Baret**
- **Volg het spoor van een echte soldaat** is de naam van de variant voor bezoekers (met een ontwikkelingsleeftijd) vanaf 7 jaar.
- Kerndoelen: oriëntatie op jezelf en de wereld – natuur en techniek 42 en 44 en oriëntatie op jezelf en de wereld – tijd 52 en 53

**Veteraan vertelt** – Leerlingen ontmoeten een veteraan die vertelt over zijn of haar ervaringen in bijvoorbeeld Bosnië of Afghanistan. De veteraan gaat in gesprek over de lastige keuzes die een militair soms moet maken. Voor dit programma werken we samen met het Veteraneninstituut.

- Doelgroep: basisonderwijs groep 7/8
- Kerndoelen: oriëntatie op jezelf en de wereld, mens en samenleving 37, oriëntatie op jezelf en de wereld – tijd 52 en 53, Nederlands 2 en 3

**De Klas van '45** – Interactieve beleving die leerlingen meeneemt in de levens van vijf kinderen uit de Tweede Wereldoorlog. De verhalen zijn aangrijpend, leerzaam en waargebeurd.

- Doelgroep: basisonderwijs groep 7/8
- Kerndoel 52: tijdperk van de wereldoorlogen en de holocaust

**Koude oorlog** – In de gratis digiles leren leerlingen meer over de strijd tussen Oost en West en over de rol die Nederlandse militairen hebben gespeeld. Maar ook over de gevolgen van de Koude Oorlog voor de wereld en onszelf.

- Doelgroep: vmbo, havo, vwo
- Kerndoel: Mens & Maatschappij 37, 40

**Dilemmales Wat zou jij beslissen?** – Interactief lesprogramma waarin leerlingen worden geconfronteerd met moeilijke beslissingen uit het leven van een militair. Een veteraan van het Veteraneninstituut neemt de leerlingen mee op een digitale missie vol lastige dilemma's waarin leerlingen moeten kiezen.

- Doelgroep: vmbo, havo, vwo / mbo, hbo
- Kerndoel: Mens & Maatschappij 36, 38, 47

**Rondleiding op maat** – Voor klassen van het voortgezet onderwijs bieden we rondleidingen op maat over de Tweede Wereldoorlog, Militaire Techniek of de Koude Oorlog.

- Doelgroep: havo, vwo / mbo, hbo
- Kerndoel: Mens & Maatschappij 36, 37, 40

## Actieve programma's

**Speelwereld Xplore** – In Xplore ontdekken leerlingen de wereld van de krijgsmacht op een avontuurlijke manier, met vier grote speelobjecten: een Chinook, een tank, een kasteel en een onderzeeboot. Kinderen kunnen op ontdekkingsstocht en spelen met fantasie.

- Doelgroep: t/m basisonderwijs groep 3/4
- Kerndoelen: oriëntatie op jezelf en de wereld – natuur en techniek 42 en 44 en oriëntatie op jezelf en de wereld – tijd 52 en 53

**Bunker 83** – Escape room voor de hele klas. Beleving van de spanning van de Koude Oorlog in een Russische of Amerikaanse atoombunker.

- Doelgroep: vanaf 3 vmbo, havo, vwo / mbo, hbo
- Kerndoel: Mens & Maatschappij 37, 40

**Bootcamp Junior** – Een sportieve uitdaging die leerlingen de waarde van discipline en samenwerken laat ontdekken. Op ons buitenterrein 'drilt' onze professionele bootcampinstructeur de leerlingen en bestormen ze samen de hindernisbaan.

- Doelgroep: basisonderwijs groep 5 t/m 8
- Kerndoel: bewegingsonderwijs 57, 58

**Bootcamp** – Idem

- Doelgroep: vmbo, havo, vwo / mbo, hbo
- Kerndoel: Bewegen & Sport 56

**Katapult Challenge** – Technische samenwerkingsopdracht waarbij leerlingen van hout en touw vijf katapulten bouwen. Ze leren knopen leggen, samenwerken en doorzetten. Deze activiteit wordt begeleid door een professionele instructeur en vindt plaats op ons buitenterrein.

- Doelgroep: basisonderwijs groep 7/8 / vmbo, havo, vwo / mbo, hbo
- Kerndoel: Bewegen & Sport 56

**Koude oorlog - Cold Case**

(In ontwikkeling) Vanaf de herfstvakantie bieden wij leerlingen en studenten van het vo, mbo, VeVa, hbo en wo het interactieve spel 'Cold Case'. Een spel waarbij de objecten in het Arsenaal nodig zijn om de puzzels op te lossen.

**Techniekroute** – Met de techniekroute lopen de leerlingen langs tien technische objecten. Bij elk object scannen ze een QR-code waarmee ze korte animaties op hun telefoon bekijken om de vragen te beantwoorden. Hoe werkt een helderheidsversterker en wat is een getrokken loop? Ze leren de techniek achter belangrijke militaire middelen van vroeger en nu.

- Doelgroep vmbo-tl/gl 1, 2, 3, vmbo basis/kader 2, 3
- Kerndoelen: Mens & Natuur 31, 32 en Mens & Maatschappij 37 en 40

## Marinemuseum

**Leskist De Haven** – Stoere houten kist gevuld met fysieke, motorische en cognitieve opdrachten, verkleedkleding en boekjes. Daarnaast zitten er echte spullen uit het museum in zoals een groot scheepstouw, een kompas, zeekaarten en nog veel meer. Deze kunnen bij de opdrachten worden gebruikt en als decoratie in de klas. Zo wordt het thema een echte beleving voor de kleuters.

- Doelgroep: basisonderwijs groep 1, 2

**Kunst en de marine** – Belangrijke momenten in de geschiedenis van de Koninklijke Marine zijn vaak door schilders op het doek gezet. Het programma Kunst en de Marine bestaat uit op een speelse, interactieve manier samen kunst kijken in het Torentje, gevolgd door zelf een wapenschildje ontwerpen en beschilderen in het Kinderatelier.

- Doelgroep: basisonderwijs vanaf groep 3
- Kerndoelen: Kunstzinnige oriëntatie 54 en 56, Geschiedenis 52 en 53. Tijdvak: Tijd van regenten en vorsten (1600-1700)

**Seinen op zee** – Na een bezoek aan onderzeeboot Tonijn testen de leerlingen bij het Seinenspel verschillende manieren waarop schepen met elkaar communiceren. Ze gaan aan de slag met morse code, portofoons, vlagseinen en het decoderen van geheime boodschappen.

- Doelgroep: basisonderwijs vanaf groep 4
- Kerndoelen: Nederlands 1, 2, 3, 4 en 12, Natuur en Techniek 44

**Tweede Wereldoorlog** – Leerlingen ontdekken hoe de Koninklijke Marine vanuit Engeland meevocht met de Geallieerden en geheime boodschappen verzond, inclusief verhalen van Wervianen (de lokale mensen die tijdens de oorlog op de werf bleven werken) en een bezoek aan mijnenveger Hr.Ms. Abraham Crijnsen.

- Doelgroep: basisonderwijs groep 7/8
- Kerndoelen: Oriëntatie op jezelf en de wereld kerndoelen 52 en 53. Tijdvak: Tijd van Wereldoorlogen en Holocaust (1900-1950), De Tweede Wereldoorlog

**Koude Oorlog** – Complete beleving bestaande uit het spel Cold Storm op het brughuis van De Ruyter, bezoek aan de Tonijn, quiz in de tentoonstelling Koude Oorlog en zelfstandig oefenen met maritieme technieken uit de jaren tachtig in de Geschutmakerij.

- Doelgroep: vmbo-tl, havo, vwo
- Ook als digiles verkrijgbaar voor vmbo, havo en vwo, kerndoel Mens & Maatschappij 37, 40

**Kaping in de klas** – Leerlingen maken kennis met moderne piraterij. Vaak zijn armoede, hongersnood en dwang van criminele organisaties de oorzaak van deze 'keuze' voor de vrije vaart. De Koninklijke Marine wordt ingezet om dit te voorkomen én zowel de bemanning als vaarroutes veilig te houden. Ervaringen van o.a. schippers, piraten en Nederlandse mariniers vormen de basis van dit programma.

- Doelgroep: vmbo, havo, vwo
- Sluit aan op Geschiedenis en Mens & Maatschappij

**Beroepsonderwijsprogramma** – Studenten MBO/HBO maken kennis met de geschiedenis van de Koninklijke Marine en met de ontwikkeling van (maritieme) techniek in het bijzonder. Via een zelfstandig groepsbezoek of een interactieve rondleiding met een museumdocent ontdekken studenten over bouw en reparatie van schepen op de werf en de techniek aan boord door de jaren heen.

**Gameprogramma** – Leerlingen en studenten van het VO en beroepsonderwijs bezoeken in het Marinemuseum onderzeeboot Tonijn, de tentoonstelling *Navy Games* en doen de brugsimulatie *Cold Storm*. Ze maken kennis met techniek aan boord en de noodzaak van serious gaming bij de marine.

- Doelgroep: vo, vmbo, mbo
- Sluit aan bij Techniek en geschiedenis

**EMMV** – Na twee weken intern te hebben gezeten komen de studenten van Eerste Maritieme Militaire Vorming van Fort Erfprins naar het Marinemuseum gemarcheerd. Per ‘bak’ krijgen ze opdrachtkaarten mee met challenges die hun iets leren over de geschiedenis over de marine, maar ook over elkaar. Leerzaam en goed voor teambonding.

- Doelgroep: EMMV en VeVa
- Sluit aan bij de gestelde doelen van EMMV/ Defensie

**VeVa programma** – In het najaar van 2023 werd gestart met het ontwikkelen van een speciaal programma voor VeVa-studenten. Afgestemd op hun leerdoelen, voorkeuren en behoeften. Het vooronderzoek en de ontwikkeling van de pilot was een afstudeeronderzoek van een student van de Reinwardt Academie.

## Mariniersmuseum

**Museumverkenner** – Museumles ter kennismaking met nut (en noodzaak) van musea in het algemeen, de rol van Defensie & de collectie van het Mariniersmuseum. Activiteit bestaat uit algemene introductie, groepsopdrachten op zaal en gemeenschappelijk onderwijsleergesprek.

- Doelgroep: basisonderwijs vanaf groep 5, vmbo, havo, vwo
- Dit programma wordt ook ingezet voor weekendscholen, talentprogramma's, buitenschoolse activiteiten en eendaagse snuffelstages

**Vredesmariniers** – Museumles over internationale samenwerking & vredesoperaties. Activiteit bestaat uit algemene introductie, groepsopdrachten op zaal & ‘klassenreferendum’ over vrede & veiligheid na afloop van een conflict.

- Doelgroep: basisonderwijs vanaf groep 5

**Helden aan de Maas** – Museumles over heldhaftigheid en vraagstukken over helden van vroeger versus helden van nu. Activiteit bestaat uit algemene introductie, groepsopdracht en presentaties op verschillende niveaus.

- Doelgroep: basisonderwijs vanaf groep 5, vmbo, havo, vwo, mbo, hbo, wo

**Kaping in de klas** – Leerlingen maken kennis met moderne piraterij. Vaak zijn armoede, hongersnood en dwang van criminele organisaties de oorzaak van deze ‘keuze’ voor de vrije vaart. De Koninklijke Marine wordt ingezet om dit te voorkomen én zowel de bemanning als vaarroutes veilig te houden. Ervaringen van o.a. schippers, piraten en Nederlandse mariniers vormen de basis van dit programma.

- Doelgroep: vmbo, havo, vwo
- Sluit aan op Geschiedenis en Mens & Maatschappij

**Dilemma programma *Wat zou jij doen?*** – Museumles waarin leerlingen aan de hand van dilemma's een Mariniersmissie doorlopen. Activiteit bestaat uit algemene introductie, rondgang door het museum & ‘over de lijn’ dilemma-workshop.

- Doelgroep: vmbo, havo, vwo, mbo, hbo, wo

**Korpsgeschiedenis** – Onderdeel van de EMV & EVO Marns (mariniersopleiding). Ontwikkeld in samenwerking met het MOC VGKAZ. Het lesprogramma bestaat uit een speciale museumtour waarin mariniers in opleiding en VeVa-studenten middels de Wintor-AR app kennismaken met belangrijke hoofdstukken uit de geschiedenis van het Korps Mariniers. Ter afsluiting geven ze hierover een korte presentatie aan hun klasgenoten.

- Doelgroep: Mariniers in opleiding, POTOM Korps Mariniers & VeVa-studenten
- Bijzonderheden: nauwe samenwerking met Mariniers opleidingscentrum voor het actueel houden van inhoud

**Museumbuddies** – Museumles met wedstrijdement voor speciaal onderwijs en Nt2 (Nederlands tweede-taal) groepen waarin duo's simpele zoek- en spreekopdrachten doorlopen. (in pilot-fase)

- Doelgroep: speciaal onderwijs, Nt2-gerelateerde groepen en organisaties/initiatieven rond 'nieuwe' Nederlanders
- Doel: taalvaardigheid, kennismaking met museumbezoek & rol Nederlandse krijgsmacht

**Oorlog in Rotterdam** – Museumles over het verloop van de meidagen 1940 en de start van de Tweede Wereldoorlog in Nederland. Leerlingen onderzoeken vanuit verschillende perspectieven de strijd om de Maasbruggen en ontdekken hoe deze zijn sporen heeft nagelaten in hedendaags Rotterdam.

- Doelgroep: vmbo, havo, vwo
- Sluit aan bij vakken Geschiedenis en Mens & Maatschappij

## Marechausseemuseum

**Paspoort maken** – In het M-lab gaan leerlingen aan de slag met het onderwerp identiteit, onder meer door een vals paspoort van een echt paspoort te onderscheiden en het maken van een eigen paspoort.

- Doelgroep: 7 – 14 jaar

**Sporen tellen** – Zelf op onderzoek gaan in het museum aan de hand van de speurtocht Sporen tellen, met verschillende opdrachten.

- Doelgroep: er zijn drie varianten, voor 3 – 6 jaar, 7 – 10 jaar en 11 – 14 jaar

**Welk spoor laat jij achter?** – Marechaussees zijn onderzoekend van aard en gaan vaak op zoek naar sporen. Sporen vertellen immers een verhaal. Wanneer sporen gecombineerd worden met feiten komen deelnemers tot een oplossing.

- Doelgroep: 7 – 12 jaar

**Kofferspel** – Kennistest over wat je wel en wat niet mag meenemen over de grens.

- Doelgroep: er zijn twee varianten, voor 4 – 9 jaar en 10 – 18 jaar

## Bijlage C: Collectie – aanwinsten, bruiklenen en publicaties

### Aanwinsten

#### Nationaal Militair Museum

- Negen kistjes met productiestadia van diverse soorten munitie die bij de Artillerie Inrichtingen werden vervaardigd: H-00407, H-00408, H-00409, H-00410, H-00411, H-00412, H-00413, H-00414, H-00416
- Munitie: H-00447 – Opengewerkt model 25 mm pantsergranaatpatroon, losse manchete, Eurometaal 1993; H-00485 – Brisantgranaatschot van 3 inch mortier Artillerie Inrichtingen 1955. De granaat lijkt onderworpen te zijn aan een gietgal onderzoek om te kijken of er geen luchtbellens in het ijzer zitten. Ter controle werd hiervoor aan vier kanten een plakje van een product af gefreesd.
- Pistool: ZM-18814 – Rijk bewerkt pistool FN M.25, door de fabrikant in 1929 aan de Artillerie Inrichtingen geschonken voor hun 350-jarig bestaan.

Fotoalbum met foto's van de militaire uitvaart in Ede van P.A. Voerman, officier van gezondheid

Twee pistolen, Glock 17

Patch LWF test fase YF-16

Persoonsensemble de heer Raebel.

- 3x overzichtspanelen voor goedkeuring nieuwe kleding Medisch Personeel
- 3x stalen stof t.b.v. bovenkleding
- 1x katoenen hes, groene kraag
- 1x katoenen hes, oranje kraag
- 1x katoenen hes, lichtblauwe kraag
- 2x katoenen broek, tandarts (zonder zijzakken)
- 1x wit ceintuur
- 1x overjas medisch personeel
- 2x polo donkerblauwe kraag (1x dames en 1x heren)
- 2x polo groene kraag
- 2x polo lichtblauwe kraag
- 2x polo oranje kraag
- 1x Standmodel voering regenjas M 70 KMar
- 1x Standmodel voering regenjas dames

Collectie Ger Hof (ook wel bekend als Archief Ger Hof)

- Voertuigvlag C-III KL (1940)
- Armband Orde Dienst (OD)

Notitieboek F.G. de Wilde. Notitieboekje op A-5 formaat met diverse aantekeningen, schetsen en foto's over uniformkundige zaken. Veel informatie over 19e eeuwse kurassiershelmen. Afkomstig uit de nalatenschap van F.J.H.Th. Smits (Frans Smits senior).

Persoonsensemble van P.H. Landweer. Het ensemble bestrijkt bibliotheekmateriaal, 2D en 3D. De verzameling bestaat uit één fotoalbum uit 1949-1950 m.b.t. Nederlands-Indië, twee fotoalbums m.b.t. Nederlands-Nieuw Guinea en nog een samengesteld album met onder meer fotografie, drukwerk en handgeschreven teksten, persoonsgebonden documenten, enkele boeken, plus overige documentatie. Het 3D materiaal bestaat uit een Reichsdienstflagge, Duitse tropenhelm van het DAK (Deutsches Afrika Korps), 1e model, maat 57. Daarnaast zijn nog twee extra fotoalbums nageleverd.

Invictus Games 2022 – Schenking bestaande uit drie medailles goud-zilver-brons, twee vlaggen en één banner in verschillende uitvoeringen, en verder textiele fotokubussen, een blauw-geel bandje van de aanvoerder van de Oekraïense delegatie, een T-shirt en overhemd gedragen door luitenant-generaal b.d. Mart de Kruif, tevens voorzitter van het organiserend comité.

#### Collectie vechtmessen

- Dagelijks tenue met emblemen Centre for Military History Studies of the Armed Forces
- Platte pet
- Diverse emblemen (o.a. petemblemen) Oekraïense leger
- Gevechtstenue camouflage Oekraïense leger (jas, hemd, broek, baret, gevechtspet, hoedje, ceintuur, schoenen)
- Platte pet Russische Marine (met Sovjet petembleem), buitgemaakt in Bakhmut
- Nep 'Kevlar' helm voor Russische infanterie met (handmatig) opschrift В М А Л О Й ('kleintje') (nb: betreft in feite een binnenhelm in de vorm van een staalhelm, de overtrek suggereert een kevlar helm. Biedt inzicht in de uitrusting van de Russische troepen)
- Russische 'inzetplaat(je)' voor scherfvesten
- Chestrig camouflage Russische leger

Foto uit de mobilisatie 1914-1918 waarop te zien is een centrale keuken en het gebruik van keukengerei zoals ook in de collectie aanwezig. Foto gemaakt op boerderij Dijkenaar te Bemmel (Gelderland).

#### Fotoalbum 320 squadron

Nederlandse zischägge – dit specifieke helmtype is zeer zeldzaam. Het werd in Nederland geproduceerd en gedragen in de periode 1625-1675. Het betreft de laatste representant van de Nederlandse helm voordat het harnas eind 17e eeuw van het strijdtoneel verdween. Recent onderzoek vanuit het NMM heeft aangetoond dat dit helmtype in Nederland werd geproduceerd. De messing pluimkoker is voorzien van een speciaal opengewerkt patroon. Dit patroon is te koppelen aan één specifieke harnasmaker: Charles d'Arthene uit Den Haag. In diverse internationale collecties zijn andere helmtypes met dezelfde identieke pluimkokers aangetroffen, zoals Metropolitan Museum in New York, Musee de l'Armee in Parijs, Royal Armouries in Leeds en de Koninklijke Verzamelingen in Stockholm.

Relatiegeschenken aangeboden aan generaal Mathijssen in functie van commandant Minusma

#### Medailleset en fotoalbum van LKol J.H. Meerburg

- twee boekjes (Gas, Small Arms Manual) van de heer F.A. Bogaart d.d. 06-12-2017
- vier boekjes en envelop met folders Bescherming Bevolking [= dubbel] d.d. 02-06-2020, Streekarchief Midden Holland



- twee afdrucken publicatie Stelling van Amsterdam van auteur René G.A. Ros d.d. 31-01-2022
- uitgave van het tijdschrift Time: the weekly news-magazine, Vol. II, No. 18, Dec. 31, 1923 met Anthony H.G. Fokker op de voorkant van Gerrit Walters d.d. 09-06-2022
- drie schrijvens van Land-Drost Departement Amstelland 1810 van Fx Schiffelers zonder specifieke datum

Persoonsensemble LKOl Bert van der Molen

Onderwaterscooter Diver Propulsion Device (DPD)

Drone Raven (RQ-11 A) mini-UAV (unmanned aerial vehicle)

Standmodellen:

- KMar - rangonderscheidingen, - emblemen, -naamlinten (25 paar)
- Marine - rangonderscheidingen Pandit (11 paar)
- KL - Rangonderscheidingen (14 paar)
- Witte cumberband
- Witte vlinderdas piqué
- Halsdoek Koninklijke Marine
- Contramodel, witte strik voor overhemd Koninklijke Marine

Rijtuig waarmee hoge officieren van station 't Harde naar de legerplaats bij Oldebroek werden vervoerd. Het maakte lange tijd onderdeel uit van het Nederlands Artillerie Museum.

2x kanon 8 cm Staal (Krupp) die in de meidagen '40 in Delfzijl (Farnsum) hebben gestaan en als krijgsbuit zijn meegenomen naar Emden door de 6. Marine-Flak-Abteilung. Sindsdien bevonden zij zich op diverse plaatsen in Emden.

Wasrol met een opname van het Wilhelmus, door de koninklijke militaire kapel

Fotoalbum van Elnt Meerburg m.b.t. de Indonesische onafhankelijkheidsstrijd

Twee cassettes met onderscheidingen en twee losse Koreaanse borststerren (1 daarvan miniatuur); Grootkruis in de Orde van Verdienste van de Bondsrepubliek Duitsland (1986) in cassette; Grootofficier in de Orde van Verdienste van de Republiek Italië in cassette (1986); Borstster en miniatuur borstster van de Zuid Koreaanse Orde van Verdienste van de Nationale Veiligheid.

De Koreaanse medaille is de Order of National Security Medal, model 1984. De borstster hoort bij zowel de 1e graad (Tong-II Medal) als bij de 2e graad (Gugseon Medal).

## Marinemuseum

Olieverfschilderij Het Einde van de Zeeslag bij Doggersbank op 5 Augustus 1781, toegeschreven aan Carel Frederik Bendorp (1736-1814)

Indonesisch kapmes, zogeheten 'parang', door LTZ3 E. Ypma op 21 februari 1958 afhandig gemaakt van een kaper van het vracht- en passagiersschip Kasimbar; kroonboek Promotie 1954, een terugblik 1954-2004

Document 'Bijzondere aantekeningen betreffende de familie van J.C.J. van Speijk', J.P. van Tonderen 1832

Uit nalatenschap van officier MARVA der 2e klasse oudste categorie M.C. Massizzo (1924-2020):

- Fotoalbum opleiding MARVA november 1945 - maart 1947
- Fotoalbum marinerevue 'Wij gaan de wal op', Nederlands-Indië eind 1947
- Fotoalbum thuisreis Tandjong Priok - Rotterdam a/b M.S. Sibayak, december 1949
- Plakboek/fotoalbum Vierdaagse 1947-1970
- Plakboek/fotoalbum Hr.Ms. Schorpioen 1967-1990
- Plakboek/fotoalbum Fontainebleau 1959-1962
- Plakboek/fotoalbum commando-overdracht Hr.Ms. Schorpioen, 1966
- Fotoalbum met vooral losse foto's periode ca. 1949-1970
- Dagboek
- Miniatuur wapenschild Hr.Ms. Schorpioen
- Spang met 5 onderscheidingen

Balboekje Korps Adelborsten, 9 februari 1919

Aardse kijker, vermoedelijk 3e kwart 19e eeuw, compleet in koker

Kerstkaart Koninklijke Marine uit Biak met twee losse telegrammen vanaf schepen naar huis, 1958 en 1960.

Brief Rode Kruis 1946 en Akte van Overlijden uit 1948 van korporaal machinist H. Opschoor aan boord van de Hr.Ms. De Ruyter in de Slag in de Javazee 1942

Berijmd reisverslag Hr.Ms. De Ruyter, telegrafist 1e klas A.N.C. Koch, 1954

Douaneverklaring Uitvoer van spullen van vuurleidingmonteur H.G. Guis, 1951  
Beoordelingsstaat VLMNT 1 H.G. Geus, 1954

1x schaalmodel RGM-84 Harpoon antischipraket (schaal 1:20)  
2x badge HARPOON

"1x Mk.48 heavyweight torpedo s.n. 4811 (dummy)  
2x Mk.46 lightweight torpedo (dummy), sn. 4604 en 4606B"

Plakboek met tekeningen voor Alle Hens van Frits Donkers

Sabel, zogenaamde 'machinistensabel' van machinist Hendrik Frans Jantzen (1886-1967)

Letter 'U' uit naambord geleide wapenfregat Hr.Ms. De Ruyter, aangeboden aan Kapitein-ter-zee b.d. W.T. Lansink (1947-2008) bij de uitdienststelling van het schip in 2001

Scheepsmodel kustmijnenveger Hr.Ms. Mahu (1961-1984)

Schilderij Fregatten Hr.Ms. Jacob van Heemskerck en Hr.Ms. Karel Doorman, Paul Kerrebijn, ca. 2005

Fotoserie marinevliegkamp Morokrempangan, ca. 1930, waaronder opnames van de tocht van de Belgische prins Leopold en prinses Astrid met de Dornier Wal D9 vliegboot

Vijf technische tekeningen amfibische transportschip Hr.Ms. Johan de Witt, 2001

Atlas Nederlandsch-Indië 'voor de Indische lagere school', 1936

Uit nalatenschap officier machinist James Maandag (1858-1914):

- 1x portret officiermachinist James Maandag
- 1x herinneringspenning machinist-leerlingen Assaut 1899
- 1x draagpenning 25 jaar Marine Machinisten Club
- Uit nalatenschap van gezaghebber Johan George Robanus Maandag (1891-1983):
- 1x petembleem Kweekschool voor de Zeevaart
- 3x portret gezaghebber Johan George Robanus Maandag
- 3x portret kabellegger GSS Zuiderkruis
- 1x kaart Oost-Indische Archipel kabelnetwerk 1934
- 1x USB stick met biografieën van voornoemde personen

1x inktstempel met stamboeknummer '39479'

3x foto: bemanning onderzeebootjager Hr.Ms. Overijssel in Hollandia, Nieuw-Guinea, 24 april 1959, groepsportret 'dobbelspel met bier' aan boord van opnemingsvaartuig Hr.Ms. Luymes, ca. 1960 en groepsportret 'aan tafel' marinekazerne Hollandia, ca. 1960. Voormalige eigenaar: Bas Joan Dik (27-08-1939)

De Wervelwind, maandblad voor vrijheid, waarheid en recht - mei 1942

Oorkonde voor korporaal-konstabel W. Buitendijk (03133), opvarende Hr.Ms. kruiser Tromp tijdens de Tweede Wereldoorlog, oktober 1950

NFP boordtenue vloot, 2022 (hemd en broek)

Brevet van vlieger P.J. Lagendaal, 1937

Bewijs van geschiktheid / Vliegbewijs A van P.J. Lagendaal, 1938

Twee brieven Commandant der Zeemacht over vermissing LTZ vlieger 2e klasse P.J. Lagendaal, januari 1942]

Oorlogsherinneringskruis met 2 gespen, LTZ vlieger 2e klasse P.J. Lagendaal

Certificaat behorende bij het Oorlogsherinneringskruis LTZ vlieger 2e klasse P.J. Lagendaal, 1950

Portretfoto vlieger P.J. Lagendaal

Trouwfoto vlieger P.J. Lagendaal en G.W. Bieze, 1938

Identiteitskaart en verlofpas Repatriëringskamp KM te Doorn van mw. Lagendaal- Bieze, 1946]

Document Weduwenpensioen mw. G.W. Lagendaal-Bieze, 1948

Model opengewerkte APAR module

Model VARIANT antenne

1x foto 'Vendu a/b Hr.Ms. kruiser Sumatra'

1x menukaart op oranje kunstzijde a/b M.S. Johan van Oldebarnevelt n.a.v. verjaardag H.K.H. prinses Juliana, 30 april 1936

1x verslag 'Tussen Amsterdam en Sankau' m.b.t. de inzet van duikers bij de ruiming van wrakken in de Amsterdamse havens en in Nederlands-Indië, 1945-1949

1x rapport 'hulp aan gestrande RP 110', januari 1949

1x korte autobiografie opperschipper J. Bakker (1907-1987)

1x fotoalbum opperschipper J. Bakker, 1945-1955

1x marine revolver Adams-Wely"

2x fotoalbum uit nalatenschap van KTZ T Hendrikus Johannes Bouvy (1914-2001):

- Onderzeeboot O 10, torpedootjager Van Nes en pantserschip Jacob Van Heemskerck, 1930 (samengesteld door adelborst MSD Gustaaf Hoekman (1913-1996))
- Plaatsing van adelborst MSD Bouvy op het Koninklijk Instituut voor de Marine, 1932-1933"

Uit de nalatenschap van luitenant-ter-zee arts der 1e klasse drs. Thomas van Wijk:

- 29 stuks correspondentie (m.n. brieven aan moeder periode 1945-1947)
- 2x foto beëdiging
- 2x fotoalbum: herhalings oefeningen 1935 en mobilisatietijd 1939 Fort Erfprins (Van Wijk was toen nog reserveluitenant Kustartillerie) en diverse plaatsingen KM 1950-1954
- 1x plattegrond Batavia
- 1x formulier uitreiking pistool

Fotoalbum uit nalatenschap van marinier der 1e klasse Herman Albert Middel (1933-2009), plaatsing Nederlandse Antillen 1955

Franse pendule in Louis XV-stijl

Bierglas met wapenschildje MARVA

Fotoboek Hr.Ms. Evertsen te Korea, 1950-1951

Hangmat van J. Smit, marinernr. 10886

Koord defensieattaché

Naval Pay and Identity Book G. Stokking, 1946

Doosje speelkaarten van het Amerikaanse Rode Kruis uit 1945 van marineman N. Goud

Foto Doop en te waterlating GW fregat Hr.Ms. De Ruyter op 9 maart 1974

Foto Vertrek van Hr.Ms. torpedoot Python naar Oost-Indië vanuit Den Helder, 1903

Fotoalbum marineofficier G.P.M. Bodewas, periode 1941-1968

Herdenkingsschaal voor CDR C.H. Boelema Robertus - D-OST en D-MI, 2016

Volmacht voor korporaal-stoker H. Springer (stamboeknr. 7545), 1942

Herinneringstegel MOK Loosdrecht

Draaibare sterrenkaart voor de troepen, dr. S.W. Visser

5x foto: 2x kruiser De Ruyter (C 801), kruiser De Zeven Provinciën vastgelopen op de strekdam Den Helder, opleidingsschip Zeearend, LCF Tromp en sleepboot

2x ansichtkaart: flottilje mijnevegers Den Helder, marinierskapel Den Helder

Uniformjas adspirant-reserveofficier Koninklijke Marine, 1975

Uniformjas daags tenue luitenant-ter-zee der derde klasse van speciale diensten van de Koninklijke Marine Reserve, 1975

Originele eigenaar: de heer Maarten van der Sanden

Handgeschreven document: 'De ballade van de acht mannen', opgesteld door scheepstuiger/takelaar Jacob (Jaap) Nan Wezelman (1911-1991), ter herinnering aan de oprichting van de beproevingsmast op de Vliehors door een team van de Rijkswerf in november 1951

Penning 20 jaar Marine Opleidingskamp Hilversum, 1966

Foto Hr.Ms. Blaricum in Kieler Kanaal

Scheepskrant KADOpst 26 januari 1968

Biarrantsoenkaart Hr.Ms. Karel Doorman, juni 1968

Schilderij Gezicht op de Rijkswerf, Maarten Bakker ca. 1986

Zwart-wit foto Schroefstoomschip 1e klasse liggende voor Het Paleis te Den Helder, ca. 1900

Zwart-wit foto Monitor, ca. 1900

Uit de nalatenschap van sergeant seiner-telegrafist E.J. Kuijper (1919-2009, marinenummer 10778):

- 1x geus van de lichte kruiser Hr.Ms. Tromp
- 4x foto (portret ca. 1937, 2x als instructeur vlaggenzeinen in Den Helder 1946 en achter de seinlamp in Ned. Indië 1948)
- 1x briefkaart uit Japans krijgsgevangenenkamp op Java, gericht aan ouders, eind 1943

Wapenschild, scheepsbel en twee naamborden onderzeeboot Hr.Ms. Walrus

Prentenboek getiteld 'More minus than plus', met betrekking tot de laatste atoomproeven op de Bikini eilanden in 1958, samengesteld door Dave Self (e.a.) en uitgereikt aan de toenmalige marineattaché in Washington, Schout-bij-nacht Albert van der Schatte Olivier (1908-1967).

Volmodel geseerd korvet van 20 stukken Zr.Ms. Amphitrite (1827-1851)

Koperen maatbekertje Koninklijke Marine, hoogstwaarschijnlijk oorlambeker, ca. 1900

Uit de nalatenschap van commandeur b.d. J.L. Hartkamp (1936-2013):

- rapport weduwen en weezenfonds 1912
- brochure Onze Vloot ca. 1958
- beleidsnota 'Vrouw in de krijgsmacht'
- artikel 'Gemengde gevoelens. Over varen met vrouwen in de Koninklijke Marine'
- 'Beleidsplan homosexualiteit in de Koninklijke Marine', 1990
- 'Nota alcohol-matigingsbeleid Koninklijke Marine 1987-1993'
- brochure 'Het alcoholmatigingsbeleid van de Koninklijke Marine 1988-1993'
- herinneringsboek 25 jaar Sociaal Wetenschappelijk Onderzoek DPKM, 1986
- affiche 'Voor de bemanning van het schip van staat zijn ook vrouwen nodig!!!'
- zeefdruk 'Vér gaan' door Juul Kortekaas, emancipatieprijs van het tijdschrift M/V, 1990

Serie van 41 dia's Nederlands-Nieuw-Guinea, 1961 (fotograaf J. Vahl)

2x landkaart 'Dutch New Guinea' 1:250.000 (Nabire 1946 en Kokenau 1947)"

Groepsfoto 'In pyjama aan boord van het logementschip Buffel' eind 1957, begin 1958

Penning 'Ter herinnering aan jhr.mr. A.W.L. Tjarda van Starkenborch Stachouwer, laatste gouverneur-generaal van Nederlands-Indië'

Herdenkingspenning Uitdienststelling Zr.Ms. Walrus, 2023 (met bijbehorende kaart)

Afoefeningsboek onderzeeboten uitgave 1972, van Tpmkr I G.A.J. Epke, periode 1976-1983

Foto Laatste bemanning onderzeeboot Hr.Ms. Zeeleeuw bij de uitdienststelling 31-10-1969

## Mariniersmuseum

'Barathea'-uniform uit de opleidingstijd als marinier van majoor Marco Kroon

Bronzen beeld Ense en Arato door Emile André Boisseau, geschonken door Stichting Van Braam Houckgeest

## Bruiklenen

### Nationaal Militair Museum, uitgaand

|                                |  |
|--------------------------------|--|
| Museum Menkemaborg             | Replica van een Napoleontische sjakoplaat  |
| Design Museum Den Bosch        | Duitse gevechtshelm (Model 1942), t.b.v. een soldaat der Luftwaffe, met transfer (1942-1945)   |
| Drents Museum                  | 15-schots halfautomatisch randvuurgeweer Armi Jäger AP15, kaliber .22LR (5.6 x 15.5 R) gebruikt tijdens de treinkaping in Wijster (1975)   |
| Museum Het Rembrandthuis       | Cabasset, blank en geëtst, 1550-1600   |
| Limburgs Museum                | Houwdegen, type Waalse degen, Solingen en Amsterdam, 1650-1700<br>Houwdegen, type Waalse degen of épée wallone, Solingen en Nederland, 1650-1700<br>Houwdegen, type Waalse degen, Nederland, 1650-1700   |
| Stichting Ramtorenschip Buffel | 6-schots centraalvuurrevolver systeem Beaumont Adams Nederlands model 1856 marine omgebouwd van percussie, modificatie Wely, kaliber 11.4 x 18 R<br>4-schots centraalvuurgeweer systeem Beaumont Vitali Nederlands model 1871/88, kaliber 11 x 50 R<br>Enkelschots centraalvuurgeweer systeem Beaumont Nederlands model 1873 marine, kaliber 11 x 50 R<br>Enkelschots centraalvuurkarabijn (marine bus) systeem Snider Nederlands model 1867 Marine, kaliber 17 x 30 R |

|                                    |  |
|------------------------------------|--|
| Schoenenkwartier                   | Lederen vliegerhelm [valhoed] met stootrand, Nederland, afkomstig van sergeant-majoor vlieger Jan Huisjes (1900-1975) van het ML-KNIL, gebruikt in de jaren 1925-1926  |
| Nationaal Holocaust Museum         | Vaantje met hakenkruis, 1933-1945<br>Textielen schouderembleem van de Hitlerjugend<br>Rode kop en schotel met hakenkruis   |
| Kasteel Hoensbroek                 | Zwaard, eenhander, replica<br>Rapier met geciseleerd ijzeren gevest: vuist- en pareerbeugels, Italië, 1575-1625<br>Bourgondische stormhoed, blank, 1570-1600<br>Borst- en rugplaat (replica 20e eeuw) in stijl van 1550-1600<br>Bascinet van ijzerplaat met hundsugel vizier, eind 14e eeuw<br>Maliënkolder met korte mouwen, Midden Oosten, 1700-1800   |
| Nationale Stichting De Nieuwe Kerk | Donkerblauwe rokjas met goudkleurig borduursel, behorende bij het ambtskostuum, gedragen door Gouverneur Generaal J.B. van Heutsz<br>Witte broek van laken met goudkleurige bies, gedragen door Gouverneur Generaal J.B. van Heutsz<br>Wit vest van laken met bies van goudkleurig metaaldraad, gedragen door Gouverneur Generaal J.B. van Heutsz<br>Wit strikdasje gedragen door Gouverneur Generaal J.B. van Heutsz<br>Witte stijve boord gedragen door Gouverneur Generaal J.B. van Heutsz<br>Dorst<br>Gewonde of dode Indonesiër<br>Dolk met gekromde hoornen greep en in tegengestelde richting gekromde ijzeren kling, Atjeh, 19e eeuw<br>Dolk met licht gekromde zwarte hoornen greep en in tegengestelde richting gekromde metalen kling, Atjeh<br>Dolk met licht gekromde zwarte hoornen greep en in tegengestelde richting gekromde metalen kling, Atjeh<br>Dolk met licht gekromde hoornen greep en in tegengestelde richting gekromde ijzeren kling, Atjeh, 19e eeuw<br>Houwer met hoefvormige hoornen greep, Atjeh, 2e helft 19e eeuw<br>Houwer met v-vormige hoornen greep, Atjeh, 2e helft 19e eeuw<br>Houwer met v-vormige hoornen greep, Atjeh, 2e helft 19e eeuw<br>Lans, met ijzeren punt en konische huls, hardhouten schacht, Indonesië<br>Lans, met ijzeren punt en konische ijzeren huls, bamboe schacht, Indonesië<br>Sabel met ijzeren gevest en ijzeren kling, Atjeh, 19e eeuw<br>Sabel met gevest met goud, zilver, email en edelstenen, Atjeh, 19e eeuw<br>Sabel met ijzeren gevest en ijzeren kling, Atjeh, 19e eeuw<br>Peurise Awe, Atjeh, 1850-1900<br>Tweekantige steek van zwart castoor met witte struisvogelveren, lis met zes spiralen en een oranje kokarde voor ceremonieel tenue, gedragen door Gouverneur Generaal J.B. van Heutsz<br>Veldfles gemaakt van kokosnoot met leren foedraal<br>Pistoolmitrailleur gelijkend op Brits model Sten, waarschijnlijk Indonesische aanmaak, kaliber 9 x 19<br>Pistoolmitrailleur Indonesisch model naar voorbeeld van een Sten, kaliber 9 x 19 |

|                       |  |
|-----------------------|--|
|                       | Handgemaakt dummy geweer naar de Mannlicher M95, buitgemaakt op de T.N.I. in de periode 1945-1950  |
| Lambinet Museum       | Portret van majoor van het Regiment der Huzaren nr 6, Jean François graaf Dumonçeau (1790-1884)  |
| Museum Bronbeek       | <p>Pistoolmitrailleur Australisch model Owen Mkl/42, kaliber 9 x 19</p> <p>Geweermitrailleur systeem Madsen Nederlands model Marine no.3, kaliber 6.5 x 53.5 R</p> <p>Japans zwaard 'Katana' met houten greep en schede (circa 1440)</p> <p>Zaagmes, bestemd voor genietroepen KNIL, Nederland, Model 1878, met schede</p> <p>Karabijnmitrailleur systeem Madsen Nederlands koloniaal model M15, kaliber 6.5 x 53.5 R met terugstootversterker voor losse patronen</p> <p>20-schots automatisch centraalvuurgeweer systeem Cetme/Heckler &amp; Koch G3 Indonesisch model met schuifkolf, kaliber 7.62 x 51</p> <p>Enkelschots centraalvuurgeweer systeem Beaumont Nederlands model 1873 koloniaal, kaliber 11 x 50 R met sokkelbajonet</p> <p>Sabel met schede, Blüchermodel Cavalerie nr. 1</p> <p>Veldpet van katoen gedragen door Indonesische Parachutist, in bruin-groene camouflagekleuren met doorgestikte klep</p> <p>Percussiegeweer Nederlands model 1837 koloniale infanterie, omgebouwd van vuursteen</p> <p>Scherpe patroon N° 30, 12.7 x 99 voor Departement van Koloniën, op instructiebord</p> <p>Scherpe patroon 6.5 x 53.5 R N° 1, op instructiebord, bestemd voor Departement van Koloniën</p> <p>Aanvalshandgranaat KNIL (offensieve handgranaat)</p> <p>Aanvalshandgranaat KNIL (offensieve handgranaat), doorsnede</p> <p>Vuursteenpistool Nederlands model 1815 lichte cavalerie</p> <p>Percussiegeweer Nederlands model 1842 koloniaal Sappeursgeweer gedateerd 1848</p> <p>Persoonsbewijs van de Tentara Nasional Indonesia, "Bambu Runtjing" divisie</p> |
| Swiss National Museum | Vuursteengeweer met spreidloop Nederlands model voor de VOC Zeeland vervaardigd te Culemborg ca. 1790  |

### NMM Inkomend

|                        |   |
|------------------------|---|
| Koninklijk Huisarchief | Tweepuntige steek met witte pluim van koning Willem II<br>Dolman van koning Willem II |
|------------------------|---|

### Marinemuseum, uitgaand

|                               |  |
|-------------------------------|--|
| Stichting Stelling Den Helder | <p>Semi-automatisch kanon 10.5cm no.5. KM 22, 402-54-11 in opstelling no. KM 22 402-54-01</p> <p>Kanon KRUPP 5cm no.2 KM 1 op pivot, jaar van aanmaak 1902 wapenno.15856</p> |
|-------------------------------|--|



|   |   |
|---|---|
| Reesink, P.F.M.   | Chronometer Ulysse Nardin, serienr. 7187. Afkomstig van bevoorradingschip Hr.Ms. Poolster (1964-1994)   |
| Defensieattaché Londen  | Complete zilvecassette van onderzeebootjager Hr.Ms. Amsterdam (1958-1980) in bestekkist<br>Verchromde tafelgong onderzeebootjager Hr.Ms. Limburg (1956-1980), 1956<br>Model bronzen voorlaadkanon op houten rolpaard<br>Tijdmeter Hamilton Watch Co., serienr. N1732, 1941<br>Dag- en nachtsextant met trommelaflezing, aflezing in 10" in houten kist, nummer 44238A<br>Standaardkompas nr.211 met vloeistofkompas   |
| Defensie Vaarschool   | Stuurwiel pantserschip Hr.Ms. Hertog Hendrik (1904-1972)<br>Wapenschild School voor scheepsonderofficieren (SCHOOFF)<br>Stuurwiel met namen van geslaagde navigatieofficieren uit de periode 1989-heden   |
| DMO/Materieelgroep<br>Sensor en Wapen<br>Systemen<br>Gemeente Urk | Demonstratiemodel van de Thales Active Phased Array Radar (APAR)<br><br>Scheepsbel mijnenjager Hr.Ms. Urk (1986-2022)   |
| Karel Doorman, Zr.Ms.   | Bronzen herdenkingsplaat / plaquette van JeanMarianne Bremers, 1991. Portret Schout bij nacht K.W.F.M. Doorman / Karel Doorman  |
| Defensie Duikschool   | Logementschip Medusa en duikvaartuig Hr.Ms. Lisse te Den Oever 1963-1964<br>Logementschip voor het marine duikbedrijf Soemba (1964-1985)<br>Scheepsmodel. Hr.Ms. kanonneerboot Soemba (1926-1985)<br>Metalen Koninkrijkswapen<br>Meetbrief voor Zeeschepen no. 8578 t.b.v. dubbelschroefstoomschip Hr.Ms. Soemba, oktober 1951<br>Dalende duiker in standaardduikpak onder water<br>Duiker in standaardpak onder water  |
| Commandant Zeemacht<br>Caraïbisch Gebied                          | Model zeilfregat van 46 stukken, begin 19e eeuw<br>Scheepsmodel multipurpose fregat Hr.Ms. Van Speijk (F 828, 1991-)<br>Ets Jan Willem Bloem. Luitenant-admiraal Tjerk Hiddesz de Vries (1622-1666)<br>Luitenant-admiraal Maarten Harpertsz Tromp (1598-1653)<br>Tijdmeter Hamilton serienr. 824 in houten kistje, 1941<br>Waarnemingshorloge Ulysse Nardin, nr. 124324<br>Justeerkijker Ross & Ottway, no. 1 type AP 2020 serienummer 52654<br>Foto's Schottegat te Willemstad, Curaçao<br>Affiche Deutsches U-boot beschiesst Ölraffinerien auf der Insel Aruba, 16 februari 1942<br>Stuurboord navigatielicht, nr. 67845<br>Koperen gedenkplaat Graaf Johan Maurits van Nassau (1604-1679)<br>Koperen kruitkist<br>Koperen kruitkist<br>Koperen kruitkist<br>Stuurboord navigatielicht, no. 67845<br>Toplicht, no. 60011<br>Rijkswapen<br>Naambord sleepboot Hr.Ms. Wamandai (1962-1985)<br>Delfts blauw herinneringsbord Hoofdpoort Rijkswerf Willemsoord, Den Helder<br>Delfts blauw herinneringsbord Havengezicht |

|  |   |
|--|---|
|  | Delfts blauw herinneringsbord Naaldwijk<br>Litho G.W.L. Voorduyn. De haveningang van Willemstad, Curacao<br>Zeekaart St. Annabaai, Curaçao<br>Zeekaart St. Annabaai, Curaçao  |
| Marinekazerne Erfprins                     | Scheepsmodel luchtverdedigingsfregat Hr.Ms. Witte de With, naamsein F 813 (1986-2006)<br>Scheepsbel Hr.Ms. kruiser De Ruyter (C 801, 1953-1972)<br>Bronzen valreepbord Hr.Ms. onderzeebootjager Gelderland (D 811, 1955-1973)<br>Joystick stuurinrichting 40mm snelvuurkanon, AB 1417 - 5503 BET 5529<br>Scheepsmodel kruiser Hr.Ms. De Ruyter (C 801) 1953-1972<br>Kruiser Hr.Ms. De Zeven Provinciën (C 802)<br>Hr.Ms. mijnenveger Roermond (M 806)<br>Zeilschip ca. 1860<br>Tekening Joes Wanders. "Beeldspraak", karikatuur op de verkoop van fregatten van de Koninklijke Marine<br>Voorlaadkanon 6 ponder / kal. 9cm, ca. 1850<br>Voorlaadkanon 6 ponder / kal. 9cm, ca. 1850<br>Scheepsmodel Dubbelman. Bevoorradingsschip Hr.Ms. Zuiderkruis (A 832 / 1975- 2012)<br>Ontwerp wapenschild Artillerie-school der Koninklijke Marine (1948-1972) |
| Historische Collectie<br>Verbindingsdienst | Codeer-decodeer apparaat KW-7D 'Orestes' serienr. 43227, ca. 1970   |
| Gemeente Noardeast-Fryslân                 | Scheepsbel kustmijnenveger Hr.Ms. Dokkum (M 801, 1955-1983)   |
| Kazemattenmuseum<br>Kornwerderzand         | Mitrailleur SCHWARZLOSE kal.7.92mm, wapenno. 2127   |
| Stichting Y 8122                           | Duplex voedingspomp afkomstig van de havensleepboot Y 8005 (1937-1983)  |

### Mariniersmuseum, uitgaand

Drents Museum      Treinbord De Punt

## Publicaties

### Nationaal Militair Museum

Alfred Staarman, *Goodbye F-16*. Boek bij de NMM-expositie F-16: 50 jaar fast forward, samen met Dick van Wageningen, Gijs Dragt en Lloyd van der Swaan (2023)

Alfred Staarman, 'Meet and Greet Orange Jumper', lezing op lezingendag in samenwerking met Nationaal Lucht- en Ruimtevaartlaboratorium

Mathieu Willemsen, 'Wapens voor het arsenaal van West-Friesland anno 1785', in: *Oud Hoorn* (2023-2), pp. 28-31

Mathieu Willemsen, 'Opkomst en ondergang van een Nederlandse kolonie, de strijd om de suiker in Brazilië (1630-1654)', in: *Kleio* 64-6 (oktober 2023)

Mathieu Willemsen, 'Nederlandse militaire vuurwapens, fabricage en gebruik', lezing op de buitenpromovendi-dag voor PhD studenten, vakgroep Archeologie, Universiteit Leiden

Mathieu Willemsen, 'Dutch Military Muskets', lezing op het Kurt Swanson Arsenal of History Symposium, Springfield, Mass., USA

Mathieu Willemsen, 'De Artillerie Inrichtingen, in den beginne', lezing op het congres Eureka! Georganiseerd door het Zaans Museum, locatie Hembrugmuseum

## Marinemuseum

Graddy Boven, *Aemilia. Vlaggenschip van Maarten Tromp*. Uitgeverij Lanasta, juli 2023

Graddy Boven, 'Kunst in het kielzog. Michiel de Ruyter door Egidius Karel Gustaaf Wappers' in: *Scheepshistorie* 33, mei 2023

Graddy Boven, 'Aan de wurggreep ontkomen. De zeeslag bij Kijkduin, 21 augustus 1673' in: *Kleio* 3, mei 2023

Graddy Boven, Boekrecensie *De wereld van de familie Blaeu* in: *Scheepshistorie* 33, mei 2023

Graddy Boven, 'Wrakken! Oorlogserfgoed onder water' in: *Marineblad* 4, mei 2023

Graddy Boven, 'Spreekbuis. Uit de diepte van de Javazee', in: *Vind* 50, juni 2023

Graddy Boven, 'Het Pompeï van Nederland. Fascinerende documentaire over het palmhoutwrak' in: *Kleio* 5, september 2023

Graddy Boven, 'De zeeslag bij Kijkduin, 21 augustus 1673' in: *Scheepshistorie* 34, november 2023

Graddy Boven, Boekrecensie *Het vuur van de vreemdeling* in: *Scheepshistorie* 34, november 2023

Leon Homburg, 'Het Jane Naval War Game in het Marinemuseum' in: *Marineblad* (jaargang 133, januari 2023)

Leon Homburg, recensie van James C. Rentfrow (red), *New interpretations in naval history. Selected papers from the nineteenth McMullen Naval History Symposium Held at the U.S. Naval Academy 17-18 September 2015*, in: *Tijdschrift voor zeegechiedenis* (42 (2023) 2)